

Lausunto Lapin liikennestrategian 2050 ja 2036 luonnoksiin

Lapin liikennestrategia 2050- ja 2036-luonnoksissa korostuu muuttunut geopoliittinen tilanne ja muut globaalit ilmiöt, jotka ovat vaikuttaneet Lapin asemaan ja saavutettavuuteen. Myös ilmastonmuutos, väestörakenne ja työvoimatarve sekä digitalisaatio on otettu huomioon arvioitaessa Lapin liikennejärjestelmään kohdistuvia strategisia tarpeita. Liikennejärjestelmää ja saavutettavuutta on tarkasteltu luonnoksessa sekä valtakunnallisesti että pohjoisen turvallisuuden, huoltovarmuuden ja sotilaallisen liikkuvuuden näkökulmista.

Alueellisen tarkastelun osalta luonnos jättää toiveeksi paremman perehtymisen ja reaaliaikaisen tiedontilan muodostamisen ja ylläpidon ns. **alempiasteisen tieverkoston** osalta, joka käytännössä muodostaa ratkaisevan tärkeän yhteysverkon vientiteollisuudelle, matkailulle ja kaupalle, turvallisuudelle ja huoltovarmuudelle, asukkaiden ja elinkeinojen elämälle ts. asutukselle. Kokonaisuuden huomiointi on tarpeen ja se tulee kirjata lyhyen tähtäimen strategisiin tavoitteisiin ja mm. tieverkoston korjaustarpeiden suunnittelua, korjauspäätöksien priorisointeja ja rahoitusta varten, jota alempiasteinen verkosto kykenee palvelemaan valtaväylien kautta em. liikennetarpeita.

Lapin liikennejärjestelmän strategialuonnoksessa on tarpeen ottaa huomioon ja toteutukseen myös se, mitä maakuntakaavoituksessa on ratkaistu maakuntavaltuuston päätöksillä. Rovaniemi-Iitä-Lappi maakuntakaavassa ja Pohjois-Lapin maakuntakaavassa on varauduttu raideyhteyden tarpeeseen ns. **Tunturirataa** varten niin, että ratayhteys toteutetaan Kemijärvi-Sodankylä-Kittilä-Kolari välillä. Tässä luonnoksessa strategiaksi ehdotetaan radan linjaamista Kolarista länteen kohti Kiirunaa, mikä vastaa hyvin muuttuneen toimintaympäristön tarpeeseen ja samalla ehdotetaan, että Sodankylästä rata linjattaisiin Rovaniemelle. Tämä ehdotus on maakuntakaavaan päätetyn linjauksen vastainen. Myös linjausvaihtoehtojen kustannusten osalta asianmukaiset ja luotettavat vertailut strategiatason ratkaisusta puuttuvat. Kemijärven kaupunki pitää mm. kustannusten osalta perusteltuna, että raidelinjaus Kemijärveltä Sodankylään pidetään myös strategiassa voimassa ja tätä varten kirjataan suunnittelua varten määrärahan hankkiminen lyhyemmän tähtäimen strategisiin toimenpiteeksi (2036 mennessä) ja toteutus aikataulu päivitetään strategiaan tavoitteisiin suunnittelun valmistuttua.

Raideyhteyden Kemijärvi – Salla korjauskustannusten selvittämistä esitetään kirjattavaksi selvitysmääräraha lyhyen tähtäimen toimenpiteeksi.

Kustannusten selvittäminen on ajankohtaista ja perusteltua raideliikenteen suosion voimakkaalla kasvulla (+40 % henkilöliikenne vuodesta 2019 vuoteen 2023 Kemijärvelle) ja raideliikenteen hiilipäästöjä vähentävän määrän takia, sekä pohjoisen raideliikenteen kansainvälisten yhteystarpeiden näköpiirissä olevan kysynnän takia. Nämä havainnot tehdään osin jo strategialuonnoksessakin läntisten yhteyksien kohdalla. Mikäli päädytään edistämään eurooppalaisen raidelevyden toteutusta Haaparannan kautta esim. kaksoisraiteena Lappiin,

kaksoisraiteet on perusteltua rakentaa Kemijärvelle saakka tiedossa olevien kuljetus- ja matkustajamäärien sekä yleisistä, mm. elinkeinoelämän ja huoltovarmuuden syistä johtuvien tarpeiden vuoksi, myös EU:n TEN-T rataverkkoasetuksen huomioon ottaen.

Lapin maanteiden, siltojen ja liikenteellisten solmukohtien tarpeet sekä jatkuva pula rahoituksesta näkyy myös tässä strategialuonnoksessa. Eurooppalainen ja pohjoismainen yhteistyö voi kuitenkin osaltaan olla tukena ratkaistaessa saavutettavuuden haasteita, ja se on otettu huomioon luonnoksessa. Katse valtavyöhykkeiden osalta niin maanteillä kuin raiteillaakin painottuu strategian luonnoksessa läntisen ja keskisen Lapin yhteyksien strategiaan tavoitteisiin ja toimenpiteisiin.

Viitostie Kuusamosta Kemijärvelle ja Rovaniemelle kt82 on kesällä EU:ssa toteutetun TEN-T-verkon päivityksen mukaan merkittävä Euroopan kattavan valtatieverkon yhteys. Tämän perusteella strategialuonnokseen lyhyen tähtäimen toimenpiteeksi on tarpeen kirjata suunnittelumäärärahan hankkiminen Kuusamo-Kemijärvi -yhteyden peruskorjauksen suunnittelua ja rahoitushakemuksen valmistelua varten ja korjauksen toteuttamiseksi. Luonnoksessa esitetyistä kartoista käy ilmi, että raskaan liikenteen määrä po tiellä on kasvanut viime vuosina noin 20-100 autoa/vuorokausi. Viitostie Kajaanista Kuusamon ja Kemijärven kautta kt82:sta Rovajärvelle täyttää myös ns. kaksoiskäytön kriteerit.

Viitostien kunto ja liikennemäärät **Kemijärvi-Sodankylä** välillä edellyttävät tarttumista korjauksen suunnitteluun, rahoitushakemuksen valmisteluun ja jättämiseen. Tällä yhteydellä on myös ympärivuotinen ns. kaksoiskäytön tarve. Tieyhteys **Vuostimosta Pyhätunturille** on välittömän korjauksen tarpeessa liikenneturvallisuuden takia, kasvavan matkailijamäärän ja liikennemäärien vuoksi.

Toimenpidetaulukkoihin on kirjattuna, että edistetään kt82 -luokitteen nostamista kantatiestä valtatieksi Vikajärvi-Kemijärvi-Salla -yhteysvälillä. Tämän lisäksi Lapin liiton pitää virallisesti ja viipymättä esittää Väylävirastolle kyseisen kt82 tieyhteyden luokitteen nostaminen kantatiestä valtatieksi (perusteluna kasvava kaksoiskäyttö, osa TEN-T kattavaa verkkoa, kasvavat liikennemäärät, liikenneturvallisuus, onnettomuudet mm.)

Lukuisat Itä-Lappiin sijoittuvat, tutkimuksen ja osin valmistelunkin alla olevat energiateollisuuden, kaivosteollisuuden ja matkailun hankkeet, investoinnit teollisuuteen ja matkailuun, digitalisaatio, huoltovarmuus ja turvallisuus sekä tiedon saavutettavuus (laajakaistat, nopeudet, raja-alue) olisi tarpeen ottaa strategian suunnittelussa lähempään tarkasteluun muuttuneen kansainvälisen toimintaympäristön takia. Luonnoksessa näihin asioihin on paneuduttu läntisen ja keskisen Lapin osalta. **Muuttuneen kansainvälisen toimintaympäristön takia liikennestrategiaan tarvitaan nyt syvällisempää perehtymistä myös maakunnan itäisen ja pohjoisen alueen osalta. Tältä osin luonnosta on vielä ennen valmistumista tarkasteltava, jotta itäisen ja pohjoisen Lapin yhteyksien ja saavutettavuuden merkitys osana maakunnallista, valtakunnallista ja kansainvälistä pohjoista nähdään ja saavutettavuudesta kyetään pitämään kattavasti huolta.**

KEMIJÄRVEN KAUPUNKI

KEMIJÄRVI
LAPLAND